

denne Forbindelse. Men der foreligger ogsaa fra det høje Tings Side Tilfendegivelse i den Retning, nemlig i § 5 i Loven af 11te April 1892 om Eigbrænding, hvor der staar, at det ikke kan paalægges nogen af Folketirkens Gejstlige "at forrette Jordpaafastelse eller foretage anden kirkelig Handling, hvor Eigbrænding finder Sted." Der er for mig ikke Tvivl om, at dette betyder, at enhver af Folketirkens Gejstlige har Ret til at gøre det, men ogsaa Ret til at sige nej — affuror det samme, som vi foreslaa her. Denne Bestemmelse blev indsat paa Forslag af Folketingets Udvalg. Det var jo det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. S. Larsen), der havde indbragt Forslaget her i Tinget, og da var § 5, der ikke, men den blev foreslaaet fra Udvalgets Side, og da den kom ind, var der ikke en Røst, der løstede sig mod denne Paragraf, der altsaa, som sagt, er affuror den samme, som vi her have foreslaaet. Den ærede Ordfører for Udvalget, Forslagsstilleren (N. S. Larsen) omtalte den nu Paragraf med ganske faa Ord, idet han sagde: Jeg kan ikke tænke mig, at der vil blive rejst nogen Indvending mod dette Forslag. Der er ganske vist en stoffjuridisk Betragtning, som vil gøre gældende, at de geistlige Embedsmænd ganske maa sættes i Klasse med verdslige Embedsmænd og ubetinget bør lyde de Ordre, som gives dem af højere vedkommende; men denne Betragtning antager jeg ikke, at nogen her i Tinget vil gøre sig til Talsmand for. Det var der heller ingen, der gjorde den Gang. Nu derimod saa vi Talsmænd nok, baade fra den ene og den anden Side, mod den Frihed, vi her ville unde Præsterne. Man kan jo længe nok sige, som det blev fremhævet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds (Oscar Hansen), af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 12te Valgkreds (Witnblad) og fra det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle), at Præsterne maa vide, hvad de gaa ind til. Det vide de unge Mennesker, sagde det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds, idet de søge Embeder, at saa kunne de ogsaa komme til at staa over for disse Samvittigheds-kollisioner, hvor de skulle vie dem, hvem det er dem en Forargelse at vie, det maa de overveje, før de gaa ind til det, og gaar det fort op for dem senere, kunne de gaa deres Vej; de ere lønede Statsembedsmænd, og de maa derfor ogsaa udføre, hvad Staten, hvad Loven paalægger dem. Sa naturligtvis maa de det! Men Spørgsmaalet er jo netop her, om Staten bør paalægge dem det, naar det er en saa

nærliggende anden Maade at faa Borgernes Krav fyldestgjort paa som den borgerlige Vielse. Er der saa, naar man erkender, at det kan føre Folk ind i Samvittigheds-kollisioner, Grund til at sige: Vige meget, du skal! Du er vor Tjener, og du har at rette dig derefter, uagtet der, som sagt, er andre Maader, hvorpaa Folk kunne faa deres Krav fyldestgjorte? Det mene vi ikke der er. Er der andre Udveje, kan man ogsaa give Præsterne Ret til at følge deres Samvittighed, thi det kan jo ikke nægtes, at det kan være en Samvittigheds-sag, som det her drejer sig om for Præsterne. Jeg nægter selvfølgelig ingenlunde over for de ærede Talere, at det kan føre til Misbrug fra Præsternes Side, der er jo braadne Kar i alle Lænde, ogsaa blandt Præsterne; vi have set Eksempler paa slikt, og det vil ogsaa nok vise sig i Fremtiden; men det er dog ikke det afgørende for mig. Det er en gammel bekendt Læresætning, som ingen vil undre sig over, at jeg vedkender mig, nemlig, at man ikke "for Misbrugens Skyld" skal stryge Friheden. I det hele og store frygter jeg ikke for, at dette vil blive misbrugt. Det er jo det mærkelige, at man fra den Side, der ellers har saa meget mod Præsterne, som kun se de sorte Saar blandt dem og kun Styggesiderne ved deres Virksomhed, beskæftiger sig i saa høj Grad med dem og lægger saa overordentlig stor Vægt paa, hvad de gøre eller ikke gøre. Det er jo ikke langt fra, at de ærede Medlemmer betragte det som en Blet for Livet for et Menneske, om en Præst er misfornøjet med ham eller nærer Ubvilje mod ham. Hvor kan det dog være, naar de se saa meget daarligt hos Præsterne, at de dog lægge saa megen Vægt paa Præstens Mening. Jeg staar paa det Standpunkt, at man ogsaa kan tillægge en Præsts Mening for stor Betydning. Vi ere dog somne saa vidt, at vi ikke stamme os for at omgaa eller sidde i Stue sammen med Folk, der maaste have en Højesteretsdom paa sig. Hvorfor skulle vi saa gaa ud fra, at de, der have en Præsts Afvisning over sig, derved skulle være plettede for Livstid. Ruine de Herrer paa-vise noget Eksempel, hvor det i Fortiden har vist sig, at Præstens Ret til at nægte kirkelig Vielse, en Ret, som han altsaa har over for alle dem, der nu have Afgang til borgerlig Vielse, er bleven misbrugt paa den Maade, som andre Forhold ere blevne det. Jeg kender ikke noget saadant Tilfælde, men, som sagt, jeg vil ingenlunde benægte, at noget saadant kan fremkomme, men det vil dog blive de sjældnere Tilfælde. Det er ogsaa mærkeligt, at de ærede Medlemmer, der